

With the support of the Creative Europe Programme
of the European Union

Oversatt fra svensk (og fra engelsk for diktet *Value of Your Home*)
til bokmål: Kristin Gjerpe

Oversatt fra svensk til engelsk: Juvvá Pittja

Oversatt fra nord-samisk til svensk
(gjelder diktet *Stadens språk*): Juvvá Pittja

JUVVÁ PITTJA

Fotografi fra Versopolis sin presentasjon av Juvvá Pittja

Diktene er hentet fra diktsamlingen
Duodain in diede – vet verkligen inte (2018)

This project has been funded with support from the European Commission. This publication reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

© Original poems: Juvvá Pittja

No part of this book may be reproduced in any form, by print, photoprint, microfilm or any other means, without written permission from Oslo internasjonale poesifestival, Nedre Skogvei 6d, 0281 Oslo, Norway.

Graphic design: Camilla Ophus Bekkevold

Print: Alfatrykk

ISBN: 978-82-693199-5-8

www.oslopoesi.no / www.versopolis.com

Publisher: Oslo internasjonale poesifestival

KOLONISERING

Bånd blir sterke under press

Koloniseringens historie,
formet av undertrykkelse
Konseptene veves sammen,
man innser hvor mye
som blir påvirket

Tap av språk,
og generasjoner uten
noen arv å videreføre

Som å høre hjemme,
uten å ha jord å stå på

Stjalne bein,
som om de ikke
tilhørte mennesker

Dette kalles vitenskap,
og er foranledningen til
at vi den dag i dag fortsatt mangler anerkjennelse

Hvem må ta konsekvensene?

Koloniseringen har ingen vinnere,
bare generasjoner med arr

Å lege historiens sår
er overlatt til oss,
selv om vi ikke valgte det

Vanskelige tider venter oss,
men om det kan være til noen trøst ...

Så er det nå en bra tid
for å finne sin røst ...

KOLONISERING

Banden växer sig starka under trycket

Kolonisationens historia,
bilden av förtrycket
Koncepten vävs samman,
man inser hur mycket
som påverkas

Förlusten av språk,
och generationer utan
arv att föra vidare

Som att höra hemma,
utan att ha mark att stå på

Ben stulna,
som om dom inte
tillhörde människor

Det här kallades vetenskap,
och är anledning till
att vi inte erkänns än idag

Vem får bära konsekvenserna?

Kolonisationen har ingen vinnare,
bara ärrade generationer

Att läka historiens sår
har lämnats över till oss,
även om vi inte valde det

Det är en svår tid som väntar,
men om det är till någon tröst..

Så är det en bra tid nu,
att finna din röst

ARV

Jeg vet at ingen av oss har noen rett
til å be deg om noe som helst

Vi har gjort nok skade,
og nå ... betaler du prisen

Det er kanskje for sent for min generasjon å se deg i balanse igjen

Men jeg håper at barna mine får muligheten

-

Her står jeg
og ser utover jordene

Som familien min og forfedrene våre har tatt hånd om, så lenge noen
kan huske

Jeg kjenner bare på takknemlighet
over å ha fått vokse opp her

-

Det er det som gir meg styrke og holder meg jordet,
det faste punktet også når det stormer

Å kjenne landets sjel,
og vite at man er ett med den

Det tar deg tilbake til et liv som nesten er glemt

Dra tilbake til den sjelen som finnes i alt

Den som holder himmelen i bevegelse
og vil at trærne strekker seg mot den

Samme livskraft som flytter planeter og pumper blodet mitt

Den som er foranledningen til at vi vokser og at vi dør

ARV

Jag vet att ingen av oss har någon rätt,
att be dig om någonting

Vi har gjort nog med skada,
och nu.. betalar du priset

Det kanske är försent för min generation att se dig i balans igen

Men jag hoppas att mina barn får möjligheten

-

Jag står här,
och ser över markerna

Som min familj och våra förfäder har tagit hand om, så länge någon
kan minnas

Jag kan bara känna tacksamhet
över att ha fått växa upp här

-

Det är vad som ger kraft och håller mig jordad,
den stadiga punkten även när det stormar

Att känna landets själ,
och veta att man är ett med det

Det tar dig tillbaka till ett liv som nästan är glömt

Gå tillbaka till den själ som finns i allt

Den som håller himlen i rörelse,
och vill att träden sträcker sig mot den

Samma livskraft som flyttar planeter och pumpar mitt blod

Den som är anledningen till att vi växer och att vi dör

Det gjenspeiles i den dype skogens røtter,
de som holder trærne fast og gir dem næring

Det er den viljen du oppdager når du selv vandrer

Når du våger å møte kulda på de kaldeste vinterdagene

Den viljen som får deg til å stå opp for familien og beskytte ditt hjem

Å videreføre den forståelsen,
er alt jeg kan gi

Det er alt jeg egentlig har

Jeg håper bare at jeg under min tid her, har gitt nok
til at mine etterkommere skal kunne klare seg selv

Se hva som trengs, og ha styrke til å gjøre det som er nødvendig

Lese jorden og se neste skritt

Se den beste veien framover,
og finne deres egen plass i en foranderlig verden

Det återspeglas i den djupa skogens røtter
som håller trädet stadigt, och ger näring

Det är viljan du upptäcker när du vandrar själv

När du vågar möta kylan de kallaste vinterdagarna.

Den viljan får dig att stå upp för din familj, skydda ditt hem

Att föra den forståelsen vidare,
är allt jag kan ge

Det är allt jag egentligen har

Jag hoppas bara att jag har gett tillräckligt under min tid här, för att
mina efterkommande ska kunna klara sig själva

Se vad som behövs, och ha styrkan att göra det som krävs

Att läsa marken och se nästa steg

Se den bästa vägen framåt,
och hitta sin egna plats i en föränderlig värld

GIIDA BEAIVVIT

leat go nuorra jagit
Go ii goassege seaivvo

Čuovvut sielu
lea go
muitit niegu

Iežá máilbmi
bálgát láidestit du

In goassege
beroštan ruđas

Movt dat lea
gávppoga giella

In meidne
njiellat sániid
Ovttage dihte

Leahkit friddja
go ijjaid min viegaimet

Ealu duogin

Ealán mu vugiin

Čoakkán bargguid

Lean vardán
dan dihte

In goassege
vajálduhte giitit
mii boahtá mu gihtii

Ráhkistan mu luotta
Ja danin dat joatká

BYENS SPRÅK

Vårdager

Som unge år
når man
aldri lander

Følge sjelen ...
som å huske en drøm

Andre verdens
stier leder meg

Brydde meg
aldri om penger

men det er
byens språk

Tenker ikke å
svelge ordene
for noen

Fri som
nettene
ved reinflokken

har fått meg arbeid
tross dype sår

Glemmer aldri å takke
for det som
rører ved hendene mine

Elsker min vei
derfor fortsetter den

Burde stole på
at hjertet mitt
finner veien

STADENS SPRÅK

Vårdagar

Som unga år
når man
aldrig landar

Följa själen...
som att minnas en dröm

Andra världars
stigar leder mig

Brydde mig
aldrig om pengar,

men det är
stadens språk

Tänker inte
svälja orden
för någon

Fri som
nätterna
vid renhjorden

har plockat jobb,
trots djupa sår

Glömmer aldrig att tacka
för det som
rör vid mina händer

Älskar min väg
därför fortsätter den

Borde lita på
att mitt hjärta
hittar vägen

Har aldri sett
lenger enn neste skritt

Vet at jeg bare
er én i rekken av

Kunstnere
overlevare

Har aldrig sett
mer än nästa steg

Vet att jag bara
är en i ett led av

Konstnärer
överlevare

LÁSSE

Håper at du får den tiden
du ønsket med dine nærmeste

før det er for sent
å ta det igjen

Ingen flere kvelder ute
på broen, se ham
med det kule gliset

Jeg rakte ham en øl,
han sa «nei, takk»
«jeg drikker bare whisky»

80-årsfest
og vi skal tilbake
til gjerdejobben
på mandag

Motorsagen i hånda,
går i sin egen takt

Håper at jeg har
det gliset
når jeg på din alder jobber

Men jeg antar
at det er det
du ga oss ...

Dette livet
er aldri tydelig

Finnes ingen ferie
å ta, reindrif
er grunnen til at vi er her

LÁSSE

Hoppas att du får den tid
du ville ha med dina nära

Innan det är försent
att ta igen det

Inga fler kvällar ute
på bron, se honom
med det sega leendet

Jag räckte en öl,
han sa "nej tack"
"jag dricker bara whisky"

80 års fest,
och vi ska tillbaka
till stängseljobbet
på måndag

Motorsågen i hand,
går i sin egen takt

Hoppas att jag har
det leendet när
jag jobbar i din ålder

Men jag antar
att det är vad
du gav oss...

Det här livet,
är aldrig klart

Finns ingen semester
att ta, renskötseln
är varför vi är här

Du ga oss
mulighetene
vi har nå

Du er på et bedre sted
sammen med
de yngre brødrene dine

Kona, familien
Du holdt det hele sammen
for samebyen
i løpet av din tid

Er så takknemlig
for den tiden vi fikk

Jeg tar på meg en del av sorgen
som sønnen og datteren din bærer på

Det du skapte,
lever videre

Samebyen arbeider sammen

Kraften fra deg er fortsatt synlig
Hos dem som ble igjen

Du gav oss
muligheterna
vi har nu

Du är på en bättre plats
Tillsammans med dina
yngre bröder

Din fru, familjen..
Du höll ihop det,
för samebyn
under din tid

Är så tacksam
för tiden vi fick

Jag tar en del av sorgen
din son och dotter bär

Vad du skapade,
lever vidare..

Samebyn arbetar tillsammans

Din kraft syns fortfarande
i dom som blev kvar

SETT PRIS PÅ HJEMMET DITT

Fuck you
for alt du har gjort
Og takk for bensinen
Jeg har akkurat begynt

Jeg var mer sjokka og lamslått
Trodde ikke jeg merka mishandlinga mer
Da jeg igjen så at om du kunne velge
Ville vi blitt liggende under fillerya som du prøvde å feie oss under

Men lys slipper inn
Vi reiser oss på nytt
og det er ingenting du kan gjøre

For du kjemper som vinteren,
men vi er her til våren og en ny dag
Å holde seg til de innfødtes skikker
Jeg vet at dritt er dårlig, men vi har opplevd verre dager

Og det er jo dette vi vet om naturen, ikke sant ...
Bare det som funker, blir værende

Selv gress kan gro gjennom lenker
Vi blir værende i seremonien som demper smertene

Gnir vekk flekkene som dekker sjelen
Om det bare var dette, at mitt eneste virkelige mål

Var å vekke alle til å strekke seg mot himmelen
Og en vakker dag fly, slik vismennene gjorde før

Og derfor vil jeg ikke knele

Jeg elsker deg, men jeg bryr meg ikke om hvor lenge
det tar før du åpner deg og ser

Så jeg vil bare fortsette
og forbedre denne sangen

VALUE OF YOUR HOME

Fuck you
For all that you've done
And thanks for the fuel
I've just begun

I was more shocked and stunned
I thought I was numb by now to the abuse
Seeing again that if you could choose
We would remain under the rug you tried sweeping us under

But light is seeping through
We will rise anew,
and there is nothing you can do

Cause you fight like winter,
but we are here to spring into a new day
To Hold true to native ways
I know Shit's bad, but we've seen worse days

And that's the thing with nature you know..
Only what works, stays

Even grass can grow through chains
We remain in ceremony alleviating pains

Rubbing away the stains that cover ones soul
If only one thing, my one true goal

Is to inspire all to reach for the sky
To one day fly, like the sages who've come before

And Therefore I won't bend the knee

I love you, but I don't care how long
it will take for you to open up and see

So I'll keep carrying on
Refining this song

Til den trenger inn i
selv det mest forsteina hjertet

Og tar det tilbake til begynnelsen
av den mest grunnleggende tanken

Om kjærlighet

Til familien
Og også til jorda

Den enkle gleden å reise

Vite hvor du står
Huske hvor du har vært
Og se hvor du vokste

Sette pris på denne skatten de viste deg

Vite verdien av et hjem

Until it pierces even
the most hardened heart

Bringing it back to the very start
of the most basic of thought

Of Love

To family
And land aswell

The simple joy to travel

Knowing where you stand
Remembering where you've been
And seeing where you've grown

Appreciating this treasure you've been shown

Knowing the value of your home

COLONIZATION

How close the bonds grow under the pressure

With history of colonization,
the daily realizations of all it entails
The concepts weaving together in
the smallest of detail

The loss of language,
and generations with no
heritage to pass on
It's like you, know you belong
but have no land to stand on

Bones taken as if they did
not come from people

This,
they called science
And it's the reason we're still
not viewed as equal

Who is left with the
consequences?

Colonization doesn't have a winner
Just generations carrying the shock

Healing this history has been left
to us all without a choice

That is a hard future

But this,
is a good time to find your voice

HERITAGE

I know none of us
have any right,
to ask you for anything

We have done enough damage,
and now.. you are paying the price

It might be too late for my generation
to see you in balance again

But I hope at least my children will

-

I'm standing here,
overlooking the landscape

That my family and ancestors
have cared for, as long
as anyone can remember

And... can't help but feel fortunate
to have grown up knowing this land

-

It's what keeps me grounded
through life...

To feel the heart
of the land

To know, that your heart
is the land

To understand the most
basic fact of life

To see what's connecting everything

It's what changes how the clouds
move in the sky,
and why the trees reach for it

It is moving planets
and pumping my blood

It is why we grow
and why we die

It's the roots of the deep forests,
supporting growth

It is the will that grows,
when you learn to walk alone

When you brave the cold

It is the will to stand up for
your own people

It's the will to protect your home

To pass on this knowledge,
that is all I can give

That is all I really have

I hope I've given enough
before my time, so that those
who come behind me...

Can make these decisions, and
survive on their own

To read the land for themselves

To see the road moving forward

To find the way

LANGUAGE OF THE CITY

Days of spring

Like the days of youth,
when you never land

Following the soul..
Like remembering
a dream

The paths of other worlds
guide me
Never cared for money,
but it's the language
of the city

Won't swallow
the words
for anyone

Remain free
as the nights
herding reindeer

Gathered work,
despite deep wounds

Never forget
the gratitude
for what reaches
my hand

I love my path,
that's why it continues

-
Should trust
that my heart
finds the way

Have never seen

more than
the next step

I know,
I'm just one from a
long line of

Artists
Survivors

LÄSSE

I hope you get all the time you
said you wanted with your loved ones
Until it's too late
to catch up
No more afternoons
on the porch
Seeing that old wiry man
cracking jokes

Offered him a beer,
and he said "no thanks"
"I only drink whisky"

80th birthday

And we're going back
to work on Monday

Chainsaw in hand,
walking at his own pace

Wish I have that same smile
on my face, when I'm working
at your age

But I guess,
that's what you taught me

This is life,
we're never done

It's not a job to take vacation from

This reindeerherding life,
is why we're here

You gave us the
opportunity we
currently have

You're in a better place,
joining your younger brothers

Your wife, the family..

You held it down for our
community, during your prime

I'm so grateful we got the time
that we had

Will take a part of the sorrow,
your son and daughter are hurting

What you created during your time still lives
our community is built around working

Your strength can still be seen in those left behind

Juvvá Pittja (f. 1989) er samisk-svensk poet innenfor områdene skrevet tekst, spoken word, og slampoesi. I tillegg er han også kunstner, musiker og ikke minst reindriftsutøver. I 2018 ble hans første diktsamling utgitt med tittelen *Duodain in diede – vet verkligen inte*. Diktsamlingen speiler Pittja sitt eget forhold til språk, med dikt som både er skrevet på svensk, nord-samisk, samt engelsk. Hans diktning handler om utfordringer man møter som ung, som det å være same i det svenske storsamfunnet; om å både oppleve mostand, og det å gjøre mostand. Av Versopolis har han blitt trukket fram som en av dikterne som har en særlig evne til å skrive om følelsen av det å miste noe man egentlig aldri har hatt. Pittja er i dag en viktig samisk stemme for hans generasjon.

Juvvá Pittja (b. 1989) is a Sami-Swedish poet in the different poetic modes of written text, spoken word, and slam poetry. In addition, he is also an artist, musician, and, not least, a reindeer herder. In 2018, his first poetry collection was published titled *Duodain in diede – vet verkligen inte* [*truly don't know*]. The collection of poems reflects Pittja's own relationship with languages, with poems written in Swedish, Northern Sami, and English. His poetry is about the challenges one faces when one is young, such as being Sami in Swedish society, about both experiencing repression and doing resistance. Versopolis has particularly highlighted him as a poet with a unique ability to write about the feeling of losing something you never really had in the first place. Pittja is an important Sami voice of his generation.

Støttet av Kulturrådet

**NORDISK
KULTURFOND**

